

İktisadi işlerde de tabiat hâdiseleri karşısında gibi davranmalıdır

Son asrın tabiat ilimleri meydana gelmeden önce başka bilgi yer tutmuştu, şüphe yok ki insanlar, binlerce on binlerce yıldır etraflarını saran âlem hakkında bir düşünceye varmak, geleyi gündüzü, güneş ve yıldızı, gacı toprağı kendilerine göre anlamak ve anlatmak için astro-nomi, kimya, fizik, botanik ilimlerinin doğmasını, hastaların teşhisi için bugünkü tabiat ilimlerinin var olduğunu fizyoloji ve onun dayandığı fizyoloji iliminin var olduğunu beklememiştir. Nasıl ki kimyadan önce bir ilmi Simya, astronomiden önce ilmi ilmi nütüm vardı, ve ilk cemiyetlerin kâhinleri, münecimlerin tabiat olaylarını öğrenmeye çalışırken sihirbazlar, üfürükçüler hastalara ilaç bulur, simya ilmi toprağı altına çevirerek ilmozofal taşı bulmaya uğraşır-

Tabiat anlamı, müspet denilen ilimlerin değişmez kanunlarına dayandıktan sonra insanlar tabiatı hâkim olmaya başladılar. Müspet ilim derecesine gelince en geç kalan bölge sosyal ilimlerdir. Bu olayları idare eden insanlar henüz bir ilim şeklini bulunamadığı içindir ki cemiyet ve millet işlerine, bir lâboratuvar, bir fabrika, bir maden, bir ahçı gibi hâkim olmak mümkün değildir. Sosyal meseleler, çok insanın kafasında hâkim çok insanların kafasında hâkim Astroloji ve Simya (Alşim) evrini yaşadığı için de içtimal gularda sihir ve keramete inan-gular, meselâ bir hükümet ka-riye, bir kanunla cemiyet ha-tında bir çok şeylerin birden-ge değişeceğini sananlar çoktur. İnsanların bir araya-şmesinden doğan cemiyetin ge-şmesinde eğilip bükül-memesi düşüncesi akla güç sağlar. Sosyal bilgiler arasında — mü-thassısları en kalabalık olmak-beraber — en geri kalanı ik-tisat bilgileri olduğu için hükû-det kararlarının iktisadi haya-ta istenilen şekli veremeyeceği abul edilmeyor. Bu zihniyet, pki yıldızların tesiriyle insanla-n kaderini anlamaya çalışan astroloji, ve birkaç büyü veya tsi ile tabiatın gidişini de-ğiş-tiren sihir devrinin ardır. Büyük bir filozofun dediği gi-ç: «Tabiatı, ancak onun kanun-larına boyun eğerek hükümolu-ru.» Bu düşünce iktisadi hayata da doğrudur. İktisadi hâdi-selere, yukarıdan inme kararlar

ve kanunlarla değil, bu hâdiseler doğuran sebepler üzerinde tesir yapacak hareketlerle hâkim olmak mümkündür. Ateş içinde yanan bir hastayı iyi etmeye uğraşan bir doktorun, hummanın sebebini arayarak onu yoketmeye uğraşacak yerde, harareti gidermek için hastanın hoşuna gidecek şekilde buzlu su verme-si nasıl kötü neticeler doğursa, iktisadi hayatta da meselâ pahalılığı önlemek için, bunu doğu-ran ilk esaslı kaynaklara kadar gitmiyerek kanunlar ve kararlar vasıtasıyla sadece pahalılığın dış tezahürleriyle mücadeleye kalkış-mak iktisadi bünyede aksî tesir-ler uyandırır.

Sosyal hâdiseleri ve bunlar arasında iktisadi olguları, tabiat gibi değişmez kanunlara bağlı sanmadığımız için pahalılık gibi karışık bir ekonomi dâvasını en basit bir ceza işine çeviriyoruz, gözümüzü hep muhtekire ve şid-detli cezaya dikiyoruz. Halbuki pahalılığın vurgunculuğundan de-ğil, ihtikârın pahalılıktan doğ-duğunu hiç düşünmüyoruz.

Asırlardanberi her millet, adam öldürme ölümlü cezası vermiş, hırsızlığı suç sayarak hırsızları hapse atmıştır. Bundan dolayı, hiç bir cemiyette hiç bir zaman kaatillerin ve hırsızların yokolu-duğu, hattâ zaman ile azaldığı görülmemiştir.

Kaatillere ve hırsızlara en ağır cezaları verirken, cana kıymak ve mal çalmak suçlarının yarın, gelecek yıl ortadan kal-kacağı kimsenin aklına gelmi-yor da, bir kaç muhtekiri ceza-landırmakla ihtikârın ortadan kalkacağına nasıl inanıyoruz?

İhtikâr suçuna meydan veren sebepler pahalılığı doğuran âmil-ler olduğu için yanıldığımız nok-ta pahalılıkla mücadeleyi sadece vurgunculukla çarpışma hâline sokmaktır.

Her suç bir ahlâk meselesidir. Bir cemiyet içinde ahlâk vicda-nını sağlamamak ceza ile olami-yacağı bir ticarete ahlâksızlığa çare bulmak da sırf bir mahke-me meselesi değildir. Ahlâksız-lığın artması milletin birlik vic-da-nında bir düzensizlik alâmeti olduğu gibi, iktisadi suçları da ferdî ahlâksızlıktan ziyade ekon-omik bünyedeki sarsıntılar ço-ğaltır.

Necmeddin Sadak
(Devamı sahife 2, sütun 3 te)

Elektrik'ten tasarruf yolları aranıyor

Düşünülen tedbirler: Sinema, tiyatroların erken kapanması, vitrin reklâmlarının yasak edilmesi

Halkın evlerde mümkün mertebe az mumluk ampul kullanmasında düşünülüyor

Şehrimizin elektriksiz ve susuz umaması için Silâhdarâğadaki elektrik fabrikası terkos gölün-ği fabrikasının senelik kömür ihtiyaçlarını temin etmek üzere Zardanberi yapılan teşebbüs-ten sırası geldikçe bahsetmiş-tir. Elektrik idaresinin normal za-nanlarda stok kömürü bulundu-ğında bu sene bu stok kalmam-ıştır. İdare temin ettiği kömür-ancak bir kaç günlük ihtiyacı karşılamaktadır. Mamafih ki-şirtınalı zamanlarda şehir elektriksiz kalmaması için hava-nın müsaid gittiği günlerden is-tade edilerek sevkıyata devam edilmektedir. Bununla beraber kö-mür sarfiyatını en az hadde in-dirmek için elektrik cereya-nından tasarruf edilmesi düşü-nülüyor.

reyanı kısaltmak suretile müm-kün olmayacaktır. Bu takdirde bütün sanayi hareketleri dura-caktır ki bu, şehrin umumî haya-tını şiddetle müteessir edecektir. Belediye, tasarruf için umumî tenvirata ait bazı tasarruflar yapmağı muvafık görmektedir. Bunun için sinema ve tiyatrola-rın geceleri daha erken kapatıl-ması muvafık görülmektedir. Si-nemalar şimdi saat 23 de kapan-dığı halde, sinema ve tiyatroların saat 22 de, hattâ 21 buçukta ka-patılması ve geceyinin elektrikle yapılan vitrin reklâmlarının me-nedilmesi muvafık görülmekte-dir. Bu tasarrufun resmî daire-le-re de teşmil edilmesi muvafık görülmektedir.

Diğer taraftan halkın da müm-kün mertebe az mumluk ampul kullandığı takdirde mühim bir tasarruf temin edileceği muhak-

Yakacak meselesi

Belediye fazla odun ve kömür getirtmeğe çalışıyor

Eti Bank İstanbul şubasının bâyilere kömür vermediğini, kömür almak üzere bâyilere müracaat eden halkın Kurucuşmaya gönderildiklerini yazmıştı.

Eti Bank kömür satışını tahdit ettiğinden şimdiye kadar bâyilere ve şimdi son Kurucuşmaya müracaat edenlere ancak ihtiyaçlarının üçte biri verilmektedir.

Kış aylarında yakacak sıkıntısını önlemek üzere tedbir alınmasını tasarıyan Belediye, bankanın yeni kararları üzerine Eti Bank'a müracaat ederek bâyilere kömür vermediği takdirde birçok zorlukların baş gösterceğini ve halkın kömür tedarikinde esasen çekilmekte olduğu güç-lüğün bu yüzden bir kat daha artacağını bildirmiştir.

İktisat Vekili B. Sırrı Day, İstanbul'daki tetkiklerini bitirdiği esnada bazı kimselere ihtiyacından fazla kömür verildiğini, bazı sobası olmayan-lara bile kömür dağıtıldığını tesbit etmiştir. Eti Bankın kömür sarfiyatı tahdit etmesi bilâhare de bâyilere kömür tevzidinden vazgeçmesi Vekilin bu yoldaki beklilerinden alınan netice üzerinedir. Belediye-ye bu husus anlatılmış, şimdilik bu kararlardan başka yapılacak bir şey ol-madığı bildirilmiştir.

Eti Bank tarafından alınan yeni tedbirler üzerine odun müvazıfatı arttırılacak ve Bulgaristandan ih-hal beklenen kömürleri hemen nakil vastası bularak şehre getirilmesine ve yerli mangel kömürlerinin kıy-basından İstanbulda stok edilme-sinin teminine çalışılacaktır.

Hariciye Vekili

Dün profesör Lauerbruch tarafından ameliyat yapıldı

Ankara 23 (A.A.) — Hariciye Vekili Numan Menemencioglu'ya bugün Nümune hastanesinde, Almanya'dan hususi surette tayyare ile gelmiş olan profesör Sauerbruch tarafından bir ameliyat yapılmıştır. Hastanın sıhhi vaziyeti iyidir.

Ihtikâr suçu

Adliye Vekâleti âzamî cezaların verilmesini bildirdi

Ankara 23 — Adliye Vekâleti ihtikâr suçları mahkemelere sevk edilene en az cezanın verildiğini gör-müş ve müddetumumiliklere bir ta-mim göndermiştir. Bunda cezanın asgari değil, âzamî haddinin tatbik edilmesi bildirilmiştir.

Başvekil Parti umumî idare heyeti toplantısına reislik etti

Ankara 23 — Başvekil bugün Parti umumî idare heyeti toplantısına reislik etmiştir.

Ankarada

Memurlar için apartmanlar yapılacaktır

Ankara 24 (Akşam) — Malya Vekâleti Millî Müdafaa Vekâleti yanın-daki büyük arsaya istimal etmek-te-dir. İstimlak tahminen 3 milyon lira gidecektir. Vekâlet bu arsada, mesken buhranını karşılamak maksadile ve memurların oturması için çok daireli büyük apartmanlar yaptırılacaktır.

Memurlara kumaş

Ankara 24 (Akşam) — Başvekilin programda söylediği işlerin yapılma-sını icabettiren projeleri hazırlamak için Başvekillette toplanan komisyon azaları alâkadar oldukları Vekâletler nezdinde iptidal hazırlık yapıyorlar. Memurlara verilecek kumaş işi ve di-ğer işler için hazırlanacak projeler, Meclis açılınca Meclise verilecektir.

Rafine pamukyağı ve küspesi fiatleri kaldırıldı

Ankara 23 (A.A.) — İktisat Vekâ-letinden bildirilmiştir: 1/5/1942 tari-hinden itibaren yürürlüğe girmek üzere Vekâletimizce tesbit ve ilan edilmiş olan rafine pamuk yağı ve

BU SABAHKI TELGRAFLAR

Yeni Alman taarruzları

Stalingrad, Mozdok'tan başka Voronej, Rzev'de de şiddetli çarpışmalar oluyor

Stalingrad'da her evde, her mahzende harbediliyor. Ruslar buraya takviye kitaları gönderdiler

Londra 24 (A.A.) — Almanlar Stalingradın ortasına varmağa çalışırken kenar mahallelerde çetin çarpışmalar oluyor. Aynı zamanda Ruslar şehrin şimal batısında taarruz ediyorlar. Gece yarısı Moskovada nesredilen Sovyet tebliğı şudur:

Stalingrad ve Mozdok sahalarında kanlı çarpışmalar olmuştur. Diğer kesimlerde değişiklik yoktur.

Tebliğe yapılan ekte, sokaklarda kanlı boğuşmalar olduğu bildiril-yor. Tayyarelerle kuvvetlendirilen Alman tank ve piyade kuvvetleri artısı hücumlarda bulunmuşlardır. Hücumlar tardedilmiştir. Volga ne-hir filotilasına mensup gemiler top-larile Alman ve Rumen kitalarına ateş etmişler, 3 taburu imha ile bir-kaç bataryalarını susturmuşlardır.

Kafkaslarda Almanlar Mozdok civarında taarruz etmişler, fakat ek-kilmeğe mecbur edilmişlerdir. Vo-ronez'de 75 tankla 4 Alman piyade alayı taarruz etmiş, 4 saat süren çetin muharebelerden sonra bu kuvvetler püskürtülmüştür. Almanlar bundan sonra daha 2 hücum yapmışlarsa da bunlar da püskürtülmüştür.

Kalinin cephesinden resmen bah-sedilmeyorsa da burada Rzev kes-i-minde şiddetli muharebeler olmuş.

Sovyetler-Japonya

Japon ordusu sözcüsünün demeci

Tokyo 24 (A.A.) — Japon or-dusu sözcüsü, Japonlarla Sovyetlerin harb arifesinde bulunduğunu iddia eden İngiliz haberleri hakkında dün şu demeci bulunmuştur:

Bu propaganda, Rusyaya karşı kendi taahhütlerini ihmal eden İn-gilterenin bir şaşırtma manevrasıdır ve maksat Japonların Hindistan ve Avustralyaya müteveccih hare-ketlerini başka tarafa çevirmektir.

Bulgaristan'da

Bulgar şehirlerini bombalayan uçaklar Rus değil

Londra 24 (A.A.) — Moskovaya radyosunun bildirdiğine göre, Bulgar şehirlerinin Rus uçakları tarafından bombardıman edildiği ha-beini dün akşam teklip etmiştir.

B. Willkie

B. Stalin'le iki saat görüştü

Moskova 24 (A.A.) — Mosko-va radyosunun bildirdiğine göre, B. Willkie dün B. Stalin'le görüşmüştür. Hariciye Nazırı B. Molotof'un hazır bulunduğu mülaakat iki saat sürmüştür.

Rusya'ya giden vapur kafilesi

Londra 24 (A.A.) — Nesredilen resmî bir tebliğe göre, bir vapur kafilesi Rusyaya varmıştır. Bu ka-filenin uğradığı kayıplar hakkında Almanların iddiaları çok mübalâğalıdır. Esasen Almanlar evvelâ 38 va-pur batırıldığını söyledikleri halde

Madagaskar'da

İngiliz kuvvetleri Tananariv'e girdiler

Londra 24 (A.A.) — Tana-nariv radyosunun bildirdiğine göre, Madagaskar adasında İngiliz kuvvetleri dün saat 17 de ada-nın merkezi olan Tananariv şehrine girmişlerdir.

Birdenbire radyonun neşriyat programı durdurulmuş ve şu sözler söylenmiştir: Konuşan bir İngiliz subaydır. İngiliz kut-aları saat 17 de Tananariv'e gir-mişlerdir. Her tarafa sükun var-dır.

bazı köyler birkaç defa el değiştirmiş. Almanlar 17 tank kaybetmişlerdir. Fakat bunların yerine düzinelerle tank ileri sürmüşlerdir. Hücumlar tardedilmiştir.

Moskova 24 (A.A.) — Stalingrad'da çarpışmalar son derece şid-detlidir. Sokaklardan başka odalar-

da, mahzenlerde de çarpışılıyor. Şiddetli yağmurlar yağmaktadır. Sovyet takviyeleri nehrî geçerek Stalingrada varmışlardır.

Şimalî Kafkasya'da

Stokholm 24 (A.A.) — Alman kitaları Kafkasyada Mahaç Kale ile Astrakan arasında demiryoluna ulaşılmış ve bu yolu kesmişlerdir. Bu kesim'de yakında mühim hareketler bekleniyor.

Vichy 24 (A.A.) — Stalingrad şehri içinde Alman kuvvetleri daha ilerilere gitmişlerdir. Almanlar, şim-di, elde ettikleri arazinin temizleme işi ile meşguldürler.

Kafkasyada Alman taarruzu gelişmektedir. Ruslar birçok stratejik ehemmiyete sahip tepelerden geri çekilmişlerdir.

Voronez'de Ruslar taarruza geç-mişlerse de iyi bir netice elde ede-memişlerdir.

Rzev'de Rus hücumları

Berlin 24 (A.A.) — Sovyet cephesinde merkez ve şimal kesimlerin-deki muharebeler hakkında verilen malûmata göre, Ruslar 21 eylûlde Rzev'de taze kuvvetlerle ve küteler halinde hücumlarda bulunmuşlardır. Hücumların hepsi neticesiz kalmış-tır.

Afrika'da mühim hareketler

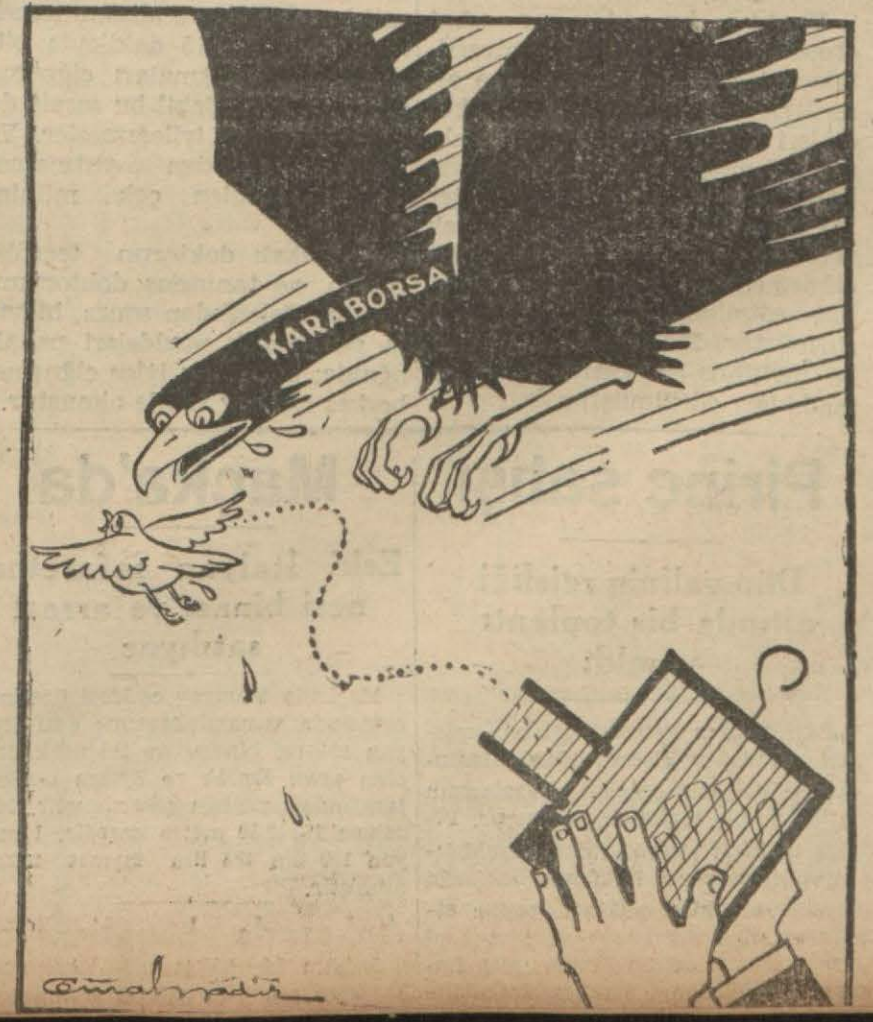
İngiliz seyyar çöl devriyeleri Bingazi ve Berka'ya taarruz ettiler

Londra 24 (A.A.) — İngiliz seyyar çöl devriyeleri Afrika'da cephenin 700 kilometre gerisindeki düşman mevzilerine baskınlar yapmışlar ve düşmanı ağır kayıplara uğratmışlar-dır. Tanklar ve kamyonla bindirilmiş piyadeler bir yıldırım hücumu ile Bingazi ve Berka tayyare meydanlarına taarruz etmişlerdir, Bingazi'de 30 kadar tayyare tahrip edilmiş, Mihver kitalarına kayıplar verdirilmiştir. Bingazi'nin 160 kilometre şarkında bulu-nan Berka'ya da taarruz edilmiştir. Aynı gece deniz yoluyla Topruk'a bir akın yapılmıştır.

İki gece sonra Bingazi'nin 350 kilo-metre cenebunda Clalo vahasına taarruz edilmiştir. Çarpışmalar bir kaç gün sürmüş, akınolar işlerini bitirdik-ten sonra dönmüşlerdir. Mihverin

cephanelikleri ve levazım ambarları bombardıman edilmiş, İtalyanlara büyük kayıplar verdirilmiştir.

İngiliz ve Amerikan hava kuvvet-leri Bingazi'ye yeni hücumlar yap-mışlardır. Amerikan hava kuvvetleri bir Mihver gemisini ateşe vermiş, bir gemiyi havaya uçurmuştur. Geceleyin İngiliz hava kuvvetleri taarruzlarını yenilemişler, Amerikan uçaklarının yaptıkları yangınlarla hedeflerine varmışlardır. Bütün tayyareler üsle-rine salınan dönmüşlerdir. Topruk'a da büyük bir akın yapılmış, 1 infilâk olmuş, 3 büyük yangın çıkmıştır. Gece İngiliz tayyareleri mekikvari uçup yapmışlardır. Yani üstlerine döner döner benzini ve bombalarını yenilemişler ve tekrar bombardımana devam etmişlerdir.

SÖZÜN GELİŞİ

Bahşis

Fransada bahşis yasak edilmiş. Lokantalarda, gaziolarda, otellerde müşteriler hesap gördükleri zaman garsonlara bahşis vermiyecekler. Bundan sonra oralarda garsonların müşterilere ne kadar az itibar edeceklerini bir düşünün. Yüzlerine bile bakmaya lüzum görmeyiz. Müşteriler şapkalı ellerinde, koyacak yer aramak üzere saatlerce doluşurlar. Ismarladıkları yemekler ancak bir talih eseri olarak erken gelir. Hiç bir garson onlara oturacak iyi bir yer, rahat bir koltuk göstermiyecek, herkes paltosunu kendi giyecek, şemsiyesini kendi arıyacaktır. Çünkü bir garsonu terbiye, nazik, becerikli, hümetkâr yapan şey ancak «bahşis» yahut «bahşis ümidi» dir.

Gittiğiniz otele bir prens gibi mi karşılanmak arzusundasınız? Çanımız lokantada en iyi tarafından yemekler mi yemeği çekiyor? Pastahane de dahi kapıdan girerken vestiyerin önünüzde iki kat olup şapkanızı, pardesinizi almasını, iki garsonun sizi kapışmak üzere mücadele etmelerini, manzarası en iyi yere, en rahat koltuğa oturtulmanızı, dört gözün vereceğiniz emri daha evvel yerine getirmek için üzerinize dikilmesini ve diğer müşterilerin «acaba bu muteber zat da kimdir?» diyerek meraklanmalarını mı istiyorsunuz? Garsonlara bahşis vereceğinizi ih-sas edin! Artık sizin için yok yoktur.

Bir de «bahşis vermeyen müşteri» diye tanınmışsanız haliniz Allah acısın! Bu şöhratiniz kısa zamanda her tarafa yayılır ve bütün varlar artık sizin için yok olur. Bahşis veren bir göçü onbaşı bahşis vermeyen bir genel direktörü pastahane de, lokantada, otele kolaylıkla gölgede bırakır.

Bir gün cebindeki son yirmi beş kuruşu garsona bırakıp evine yayan döndüğünü anlatan biri «ne yapayım, diyordu, dışarda alelade bir adam olduğum halde pastahane de garsonlardan ve müşterilerden ancak o sayede büyük itibar görüyorum. Yirmi beş kuruş için bu itibarı nasıl bırakabilirdim.»

Bahşis! Hürmet ve itibarın sihrili avcısı! Şevket Rado

KUŞ BAKIŞI:

Bir lokma ile iki lokmalık gıda almanın yolu

Dünya harbi yüzünden hemen her tarafa yiyecek sıkıntısı vardır ve insanların çoğu kilolarından kaybetmektedir. Bu kayıp şimşarlarda, yüz kiloluklarda bilhassa göze çarpar. Fransada yüz kilodan fazla ağırlıkta olanların bir kulübü vardı. Kulüp mensuplarından hepsi şimdi yüz kilodan aşağıdır. Kulübün reisi Bourinet 130 kilodan 72 kiloya düşmüştür. 125, 120 kilo ağırlıkta olanlar içinde 85, 90 kiloya düşenler çoktur. Bu suretle yüz kiloluklar kulübünü devam ettirme imkân kalmamış, kulüp kapatılmıştır.

Şişmanların vücutlarındaki fazla yağlardan bir kısmını eritmeleri o kadar endişe edecek şey değildir. Asıl mühim olan nokta esasen zayıf olanların kâfi derecede yiyecek bulamıyarak bir kat daha zayıflamalarıdır. Bu hal insanların sıhhatlerini tehlikeye koymaktadır.

İnsanları az yiyeceklerle zayıflatmak korumak kabli değildir. Bu münasebetle Flechter adında Amerikalı bir doktorun 15 sene evvel ileri sürdüğü bir fikir ve yaptığı tecrübeler hatırlanmış. Fransız gazeteleri büyük bir yiyecek sıkıntısı çeken Fransada bundan istifade edilmesi için yazılar yazmaya başlamışlardır.

Flechter'in iddiası şudur: İnsanlar lüzumundan fazla yemek yiyorlar. Fakat lokmaları iyice çiğnemenen yuttukları için yediklerinin yarısı hazmedilemiyor ve bu şekilde vücuttan çıkıp gidiyor. Hem vücutta yormak, hem yiyecek maddelerini israf etmek için lokmaları iyice çiğnemek kâfidir.

Flechter bu iddiasını isbat etmek üzere Amerika üniversitelerinden birinden 40 talebe almıştır. Bunlardan yirmisini bildikleri gibi yemekte serbes bırakmış, yirmisini kontrol altında bulundurmıştır. Bunlara diğer talebenin yarısı kadar yiyecek verilmiş, fakat lokmaları iyice çiğnemenen yutmalarına dikkat edilmiştir. Tecrübe bir ay sürmüştür. Bir ay sonra 20 talebe tartılmış ve katıyen zayıflamadıkları görülmüştür.

Pirinç satışı

Dün valinin reisliği altında bir toplantı yapıldı

Dün Vali ve Belediye reisinin reisliği altında ve Ticaret Odası tarafından seçilen pirinç komitesi azalarının iştirakinde bir toplantı yapılmıştır. Pirinç taciirleri şehirden stokdan alındığını, müstahsillerin hükümete satmağa mecbur oldukları miktarı teslim ettikten sonra İstanbula yentimahsul pirinç geleceğini ve İzmir satış fiyatının 100-110 kuruş olacağını bildir-

Maçka'da

Eski İtalyan sefarethanesi binası ve arsası satılıyor

Maçkada tramvay caddesi üzerinde ortasında tamamlanmamış eski İtalyan sefaret binası ve iki ufak bina olan arazi Emlâk ve Bytım bankası tarafından satışa çıkarılmıştır. Mesahası 15342,50 metre kare, 1 milyon 199 bin 438 lira kıymet takdir edilmiştir.

Ankarada kanalizasyon Ankarada 24 (Aksam) — Ankarada kanalizasyon yapılması için mürcaca-

Türkiyenin açık ve dürüst siyaseti

Temps gazetesi bu hususta mühim bir başmakale neşretti

Vichy 23 (A.A.) — Başmakalesini Türkiyenin vaziyetine tahsis eden Le Temps gazetesi diyor ki: «M. Von Papen tarafından yapılan son demerler Türkiye vaziyeti meselesini beynelmil sahnada ilk safa getirmiştir.

Türkiye hakkında esnebi gazeteler tarafından verilen haberler, hadiseler birbirini takibettikçe, kendiliğinden boşa çıkmış ve Türk kabinesinin mukarreratı çok defa yanlış tefsirlerle karşılanmış olduğu için Türkiye meselesinin ancak büyük bir ihtiyat ve tenenni ile tetkik edilmesi lâzım geleceğine şüphe yoktur. Hakikat şudur ki, Türkiye bir lâhza bile harikten gelen tazyikler karşısında boyun eğmemiş ve tam bir bitarafliktan ibaret olan siyasetini sonuna kadar idame ettirmek azminden hiçbir vakit uzaklaşmamıştır. Bu siyaset evvelce doktor Refik Saydam tarafından takib edilmiş ve Şükrü Saracoğlu tarafından da aynı metanetle muhafaza edilmektedir. Harbin inkisafında görülen tahavvüller, Türkiye ve komşusu bulunan memleketlerdeki diplomatik faaliyetlerin med ve cezirlerine ve bazı hükümet merkezlerinde yapılan iddialara rağmen Türkiye'nin siyasi vechesinde hiçbir değişiklik yoktur.

Bu siyaset müsellâh bir bitarafliktır ki mânası Türkiyenin ancak kendi millî topraklarında taarruza uğradığı takdirde müdafaaya geçmesidir. Böyle bir siyasetin bugüne kadar tesadüf olunan bir türlü siyasi ve iktisadi müşküller arasında ve Türkiyenin ateş bir çemberle çevrilmiş olmasına rağmen bütün muharirelere karşı tam bir dürüstlikle tatbik edilmiş olması ancak Cumhuriyetin ismet inönü'nün ve onunla beraber çalışanların gösterdikleri azim ve iyi görüş siyasetinde mümkün olabilmektedir. Bu kat'i bitaraflik siyasetinin, mütemadi ve değişmez bir tarzda, bir taraftan Alman-Türk

dostluk muahedesiyle, bir cihetten de İngiltere - Türkiye ittifakile telifine muvaffak olunması da kayde ve takdire değer bir hadise addedilmek icabeder.

Muharebenin Kafkasya ve Karadeniz sahillerine kadar ilerlemiş olması, Mısırdaki yapılan savaşlar, İran ve Irak'ta mühim miktarda İngiliz kuvvetlerinin tahşid edilmiş olması gibi hadiseler, şüphe yok ki, yeni bazı vaziyetler ihdas ederek Türk milletini daha büyük bir teyakkuzla hareket etmeğe mecbur edebilecek mahiyettedir. Fakat bugünkü vaziyete bakarak diyebiliriz ki Türk milletinin kendisine rağmen, harbe sürüklenememesine inanmak için ortada hiçbir sebep mevcut değildir. Hatta Rus Karadeniz filosunun Türkiye limanlarında enterne edilmesi meselesi bile mevzu bahis olsa, Ankara hükümetinin milletler arası kaldelele tamamlı riayet etmek suretile bunu halledeceğine şüphe edilemez.

Türk eskânı umumiyetini esaslı bir surette meşgul edebilecek yegâne tehdit membaı Sovyetlerin Boğazlar üzerinde emperyalist bazı iddialarda bulunduklarına dair yapılan ifşaat olmuştur ki bu tehdide karşı da Londra ve Vasington derhal Ankaraya teminat vermekte gecikmemişlerdir.

Buna rağmen Türk ve Rus münasebetleri, bilhassa Von Papen'e karşı yapılan suikast faillerinin muhakemesi esnasında oldukça müşkül şartlar içinde cereyan etmiştir. Almanya gelince, Von Papen, Türkiye harbe girmeyi kabul ettiği takdirde Almanyanın kendisine Suriye, Filistin, İran ve Irak'ı vadedmiş olduğu hakkında İngiliz gazetelerinin haberlerini kat'i surette yalanlamıştır. Gene Von Papen'in, vaziyet ne olursa olsun, Almanyanın Türkiye ile sulhu muhafaza edeceğine dair olan beyanatı da bu vaziyetin mütalâası esnasında ayrıca kayde şayan görülmek icabeder.»

İktisadi işlerde de tabiat hâdiseleri karşısında gibi davranmalıdır

(Ba ştarafı 1 inci sahifede)

Bundan dolaydır ki pahallılık meselesinde fiatları, bir kararla ve zorla indirmenin çare olduğunu ve hükümetin iradesiyle işlerin düzeleceğini sanmak, bir hastalığı dış teşahhürlerle iyi etmeye benzer. Gene, pahallılık davasında gözümüzü hep vurguncuya çevirmek ve vurgunculuğu da sadece şiddetli ceza ile ortadan kaldırmaya çalışmak çocuk terbiyesini dayaktan ibaret farzederek muhtil tesiri ni hiçe saymaya benzer.

Pahalılığın, türlü zamanlarda birçok sebepleri olabilir. Bugün pahallılığı doğuran başlıca Amil, herkesin bildiği gibi, istihsalin istihale yetmemesidir. Harbin zararı olarak hayatı bir derece zorlaştırması, çok talep karşısında satın alma kudreti fazla olanların her fiatı kabul edebilmeleri müstahsil ile mutavassı fiatları arttırmak zorunda bırakıyor. Şu halde çare, istihsalı arttırmak, satın alma içinde bol paraya pay ayırmamaktır. Çünkü istihsal ne kadar artsa, bugünkü şartlar içinde istihlâki tam karşulamaya imkân olmayacaktır.

Bunlar, söylenmesi kolay basmakalıp formüllerdir. İstihsalı arttırmak, dağıtım satın alma kudretine göre değil, ihtiyaca ve nazari bir adaletle göre yapmak, devlet stokları kurmak çok güç işlerdir ki gerçekleştirmesi hükümetin kararından başka, bilhassa bütün milletin, eksiksiz çalışmasına, bilgi ve guurla hareket etmesine bağlıdır. Bu gibi tedbirler Almanya ve İsviçre gibi memleketlerde az çok tesiri gösteriyor, fakat bunları halk, hükümetle beraber yapıyor. Bizde ise, en küçük çalışma ve fedakârlığı herkes başkasından bekliyor.

Harbin başında İsviçrede idim. Hükümet, stokların kontrolü için üç gün bütün mağazaları kapatmaya karar verdi ve herkesin üç günlük yiyeceğini önceden almasını ilân etti. Yapılan teftiş ve hesaba göre hiç kimse, telaşa kapılarak üç günlük mutat yiyecek-

günde bütün bakkal dükkanlarını boğaltmaya yetirdi. Değişmez prensip ve kararlarla hareket etmenin, halka inan vermenin bunda çok dahil olduğunu da kabul etmek gerektir.

Herhalde pahallılıkla mücadele fikrinde halkın ve matbuatın, ihtikâr ve ceza gibi «palyatif» denilen geçici ve derdi sonradan büyüttü tedbirlere saplanmaması ilki şarttır. Herşeyden önce istihsalı arttırmak çarelerini aramalıdır. Bu da şehirde ve tarlada, fabrika ve büroda, memur veya tüccar, herkesin bu millet içinde büyük bir çalışma zorağı ve mesuliyet payı yüklenmesiyle mümkündür.

Necmeddin Sadak

Türk gazetecileri

Gelecek hafta Amerika'ya varacaklar

Londra 23 (A.A.) — İngiltere de bulunan Türk gazetecileri, önümüzdeki haftanın ilk günlerinde Vasingtona varacaklardır. Vasingtonda ilk gün, Beyaz sarayda M. Roosevelt'in mutad Basın konferansına iştirak edeceklerdir.

Birleşik devletler büyük elçiliği yüksek memurlarından bir zat, Türk gazetecilerinin Amerika seyahati hakkında Britanova ajansına demiştir ki:

«Bu büyük Türk gazetecileri, Birleşik devletlerin misafirleri olacaklar ve Amerikada bir ay kalacaklardır. Türk gazetecileri, deniz üslemlerini, hava üslemlerini tetkik edecekler, fabrikalarını ve imalat-hanelerimizi gezeceklerdir. Birleşik devletlerin bütün içtimai bünyesini tetkik edebilmeleri için gereken her şeyi yapacağız.

Türk gazetecileri, Birleşik devletlerden Batı Afrika'ya geçecekler ve orada elde edilen terakkileri görececeklerdir. Gazeteciler Mısırdaki

HARB DURUMU

Stalingrad'da sokak muharebeleri

Mısırdaki İngilizler cephe gerisinde Cialo vahasına bir akın yaptılar

Doğu cephesinde:

Stalingrad'da muharebe şiddetini kaybetmeden devam ediyor. Burada harp, hareket muharebesi şeklini bırakmış, mevzi muharebesi halini almıştır. Bunun için ispeten daha az kuvvetler çarpışmaktadır. Son haberler Almanların Sivastopol'a karşı havalandıkları ağır topları ve havan toplarını gettiklerini, Rusların da nehrin karşı sahiline ağır topları yerleştirerek bunların ateşine mukabele ettiklerini bildiriyor. Her ev için ayrı ayrı muharebe edilmekte, sokaklar sık sık bir elden diğer ele geçmektedir.

Dünkü Alman tebliğinde Stalingrad'ın içinde ve etrafında ilerlemeler kaydedildiği, şehrin merkezinde, Rusların şiddetli müdafaasına rağmen birçok evlerin ele geçirildiği ve Rus karşı taarruzlarının neticesiz kaldığı bildirilmektedir.

Stalingrad'da muharebe, mevzi harbi halini alınca, burada bulunan bir kısım Alman tanklarının ve zırhlı kuvvetlerinin Kafkasyaya gönderildiği anlaşılmaktadır. Almanlar burada Hazer denizi sahiline vararak sahil yolile Bakı'ya inmek istiyorlar.

Ruslar da yeni kuvvetler alarak buna karşı şiddetli mukavemet gösteriyorlar. Dünkü Alman tebliği Kafkasyada taarruz devam ettiğini bildirmektedir. Londradan gelen haberler de Almanların bir miktar ilerlediklerini kabul ediyor.

Doğu cephesinin en şimal kısmında, Buz denizi muntakasında kar yağmağa başlamıştır. Almanların burada kış için zemlikler yaptıkları ve yeni istihkamlar vücuda getirdikleri bildiriliyor.

Mısırdaki:

Mısırdaki esas cephe de mühim bir hareket yoktur. Buna mukabil İngilizler, cephenin 500 mil gerisinde Cialo vahasına bir akın yapmışlar, buradaki garnizonu kayıplar verdimişler ve vahayı işgal etmişlerdir. Fakat bundan sonra tekrar üslerine dönmüşlerdir.

Hava akınları şiddetini muhafaza ediyor. İngiliz - Amerikan tayyareleri Bingazi'ye yenden çok şiddetli bir akın yapmışlardır.

Uzak Doğuda:

Salomon adalarında ve Y. Gine'de vaziyet değişmemiştir.

Alman ordusunda

Reuter ajansına göre Hitlerle generalleri arasında ihtilâf varmış

Londra 23 (A.A.) — Reuterin askeri muharriri yazıyor: Hitlerle generalleri arasında yeniden ihtilâf çıktığı hakkında haberler gelmeğe başlamıştır. Bu gibi güçlükler, şüphesiz ilk defa olarak başgöstermiştir. Fakat bundan evvel Alman genel kurmayı ihtiyat tavsiye ettiği halde Hitler tehlikeleri göze alıyor. Şimdi ise vaziyet tersinedir. Hitler planı büyük ve kuvvetli müstahkem bir müdafaaya hatti tesis ederek çok yorulan ve büyük kayıplara uğrayan tümenleri imkân hasıl olur olmaz istirahat ettirmek gayesini hedef tutuyor. Bundan başka Hitler büyük kuvvetleri batıya nakletmekle tasavvurundadır.

Buna mukabil Alman genel kurmayı böyle bir hareketin imkansız ve çok tehlikeli olduğunu ısrar ediyor. Çünkü ortada henüz mağlûp edilmemiş büyük bir Rus ordusu vardır. Alman komutanlarının kanaatine göre, Rus orduları imha edilmeye kadar taarruza devam etmek lâzımdır.

Verilecek karar ne olursa olsun Almanların tatbik etmek zorunda kalacakları strateji tehlikelerle doludur. Almanlar Stalingrad'ı zaptedemezlerse, askeri planlarında büyük değişiklikler yapmak zorunda kalacaklardır. Bu takdirde Kafkasya'daki Alman ordularının tehlikeye gireceği, Stalingrad'ın şimalinde Votoneze kadar uzayan şimal bögedeki Alman kuvvetlerinin durumu da tehlikeye maruz kalmış olacaktır.

Von Bock değiştirilmiş

Stokholm 23 (A.A.) — Svenska Dagbladet gazetesine göre, von Bock'un cenup doğu ordusu başkumandanlığından alınmış olması görüşü ihtilâfından çıkmaktadır. Bu gazeteye göre, von Bock, aynı zamanda Stalingrada hücum edilmeksizin, kuvvetlerini Kafkasya hareketinde toplamak istiyordu. Von Bock, Stalingrad'ın Almanlara çok yüksek insan kaybına malolacağı kanaatinde idi.

Suriyede bir uçak denize düştü

Vichy 24 (A.A.) — Beyruttan gelmekte olan ve Amerikan Ajansına büyük elçilik kâtiplerinden birini taşıyan uçak Akdenize düşmüştür.

Yeni ticaret okulları

Ankara 23 (A.A.) — Öğrendiğimiz göre Maarif Vekilliği bu ders yılı bazı vîlayetlerimizde yeniden orta ticaret okulları ve ticaret liseleri açılmasını kararlaştırmış ve bu meydana Bursa, Eskişehir, Kars'ta da birer ilise-

Arnavutlukta

Bir çok çeteler faaliyette bulunuyor

Londra 23 (A.A.) — Britanoya, eski Arnavutluk polis müduru bay Musa Bayratar'ın emri altında çetelerin dağlarda tahsilatlarını genişlettiğini ve yeni topladıklarını haber vermektedir.

Arnavutluğun doğu şimalinde paja bölgesinde Rusen Barkacı ile bir İtalyan siyah gönüllü tümeni arasında şiddetli çarpışma olmuştur. Bir savasta İtalyanlar 600, 100 ü yaralı olmak üzere 16 yip vermişlerdir. Görice petrolünde, Ergri'de, Avlonya'da ve vada da çete faaliyeti fazladır. İtalyanların petrol tedatı tıkları başlıca bölgelerdir. Çeteler albay Bilâl Nevişa'nın kumandasında toplanmışlardır. Tümen İtalyanlar 600 ilân etmiş muayyen bir saatten sonra çıkma yasağı koymuşlardır. Arnavutluk isyan kaynaşması vardır. İsyancı hazırlayanlar müslümanlardır.

Yahudiler Bolivya'ya girebilecekler

Lapaz 24 (A.A.) — Bolivya'ya hudi girmesini yasak eden kanun yihası kaldırılmıştır.

★ Pamuk değesi ihracına deliddiği yazılmıştır. Pamuk ihrasak ve deşe ihrac fiatı dab pamuk satışı fiatından fazla günden, ihracat mallarının koları esnasında münakaşalar olu ve sık sık Ticret Vekâletine mütatta bulunulmaktadır.

Ticaret Vekâleti tarafından len son bir kararla bundan kontrol esnasında anlaşamayan olursa eksperler arasında teğilece! hakem heyetine mütadil edilmesi bildirilmiştir.

No demeli?

Tramvay biletçilerinin, manların arasına birbirleri «Repo musun?» diye sordukları oluyor. Bu, şirket zamanı kalma bir söz olsa gerek. Bizimlimize yerleşmesini önlemek «Repo musun?» dememe

«İstirahatlı mısın?» veya ha iyisi «Dinlenme mi aldın?» dememe

Takvim

Ramazan 13 — Nizir 14 S. im. Gü. Ög. İki. Ak. S. 10.05 11.45 09. 09. 12.05

Şöhreti ülkeleri aşan, lüksünü dillerde dolayan

MEMNU MEYVA

BARBARA STANWYCK — HENRY FONDA'nın
bütün kalpleri dile getiren

Bütün gönüllere heyecan veren son filmi

Bu akşam L A L E'nin

İstanbul halkına hediye ettiği ilk sanat incisi. Pek az Eşyanın
numaralı yerlerin kapatılması. Tel: 43593

Bu akşam iPEK sinemasında

Senenin ilk büyük süper filmi... Renkli

KAN VERGİSİ

Baştan nihayete kadar heyecanlı, muazzam ve müthiş sahnelerle
dolmuş harikulade film. Baş rollerde:

RANDOLPH SCOTT TIERNEY

GENE

DİKKAT: Numaralı koltukların erkenden alınması rica olunur.
Telefon: 44289

S A R K sinemasında

Yarınki cuma günü akşamı

1942 - 43 sinema mevsiminin

AÇILIŞI DOLAYISIYLA BÜYÜK PROGRAMI

HAYAT YOLU (ANNELIE)

Bir kadının bütün hayatı: Aşk, ıstırap, elem ve ıstırapı

WERNER KRAUS — LUISE ULRICH'in

müstereken yarattıkları bir hayat romanı

Yarın matinelere itibaren

TAKSİM Sinemasında

Yeni ve görülmemiş 2 güzel film birden:

Parisin Son Günleri

Rex Harrison - Karen Verne
tarafından oynanmış macera ve
casusluk filmi

Kaptı Kaçtı

(Huny Charlie, Huy)
Şöhretli güldürücü ve neşeli
güzel bir komedi filmi

Bu akşam SARAY sinemasında

«LA KONGA»nın güzel ve unutulmaz yıldızı

JUDY GARLAND'in

En son çevirdiği

KUÇUK NELLİE

(Little Nellie Kelly)

Büyük musiki filmi takdim ediyor.
Mevzuu hissi ve herkeste hoşuna gidecek

ŞARKI... SWING... CAZ... Film

Bu akşam için yerleri 11 evelden aldınız.

Bu akşam ELHAMRA'da

Melek ve heyecan şaheseri

ATLANTİK TAYYARECİLERİ

(Türkçe). Baş rollerde: Meşhur Amerikan tayyarecisi DICK
MERRILL - JACK LAMBIE - PAULA STONE.
Ayrıca: Türk sazı - Asker oldum Piyade ve Hindistan, Esrar
divanı (Kültür Film)

RADYO

Bugünkü program

12,30 Program, 12,33 Müzik (Pl.),
12,45 Ajans haberleri, 13 Peşrev, se-
ma ve şarkılar, 13,03 Çift fasıl, 19
Ziraat saati, 19,15 Müzik (Pl.), 19,30
Ajans haberleri, 19,55 Müzik, 20,15
Radyo Gazetesi, 20,45 Müzik (Pl.), 21
Evin saati, 21,15 Müzik, 21,45 Senfoni
orkestrası, 22,30 Ajans ve borsa ha-
berleri.

Yarın sabahki program

7,30 Program, 7,32 Vücutumuzu ça-
ğırtalım, 7,40 Ajans haberleri, 7,55
Müzik (Pl.).

Betonarme köprü inşaatı ilanı

Nafia Vekâletinden:

1 — Aydın vilâyeti dahilinde ve Aydın - Menderes yolunun 7+440 mci
kilometresindeki betonarme Menderes köprüsü ile tahliye göçleri ve
4 + 308 — 8 + 380 inci kilometreler arasındaki göze inşaatı «439000» lira
keşif bedeli üzerinden kapalı zarf usulü ile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 16/10/1942 tarihinde müsadif cuma günü saat 16 da Nafia
Vekâleti Şöve ve Köprüler Reisliği odasında yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye müteallik evrak «21» lira «75» kuruş mukabilinde Şöve
ve Köprüler Reisliğinden alınabilir.

4 — İstekillerin tatlı günleri hariç olmak üzere eksiltme tarihinden en
az üç gün evvel bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaatla bu gibi kırsatlı
yapılabilecekleri dair ehliyet vesikası alınabilir.

5 — Eksiltmeye iştirak edecekler dördüncü maddede yazılı vesikâle 949
yılına ait Ticaret Odası vesikası «21 180» liralık mukavakat teminatlarını
havi olarak 2490 sayılı kanunun tarafı dairesinde hamılayacakları kapalı
zarflarını ikinci maddede yazılı vakitten bir saat evveline kadar Komisyon
Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. «8156» «10276»

Daktilo alınacak

İstanbul mıntakası iktisat müdürlüğünden:

Elili lira ücretli erkek bir daktilograf alınacaktır. Taliplerin birleşinde
Liman hanındaki müdürlüğümüze müracaatları. (10340)

Türk Maarif cemiyeti istanbul

Kadirga erkek talebe yurdu

müdürlüğünden:

Yurdumuz bu sene yemekli ve yatılı olarak açılmış ve tale-
be kayıtları ve kabulüne başlanmıştır. Yurda yatılmak isteyen orta-
lise ve yüksek okullar talebesinin devam etmekte oldukları oku-
ların vesikalarıyla birlikte pazardan maada her gün saat 9 - 12,
14 - 17 de yurt müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur.
Fazla malûmat almak isteyenler yurt müdürlüğüne müracaat
etmelidirler. (8276) «10403»

Belgrad Devlet Orman İşletmesi

Revir Amirliğinden:

1 — İşletmemizin Kurtkemerî bölgesi deposunda mevcut 4 - 12 metre
uzunluğunda ve muhtelif eb'atta «120» M3 dört köşe meşe kerestesi açık
arttırmaya çıkarılmıştır.

2 — Beher metreküpün muhammen fiyatı «76» lira «25» kuruştur.

3 — İhale 28/9/1942 pazartesi saat 15 de Büyükdere Belgrad Orman İş-
letmesi Revir Amirliğindedir.

4 — Mukavakat teminat «686» lira «25» kuruştur.

5 — Bu satışa ait şartname İstanbul Orman Çevirge Müdürlüğünde ve
İşletme merkezinde, keresteler Kurtkemerî deposunda görülebilir. «9767»

Devlet Deniz Yolları İşletme Umum

Müdürlüğü İlanları

D. Denizyolları işletme umum Müdürlüğünden:

Eksiltmesi evvelce ilân edilen Yalova İskelesinin betonarme olarak tem-
didit inşaatına talib çıkmadığından yeniden yapılan keşif mucibince pa-
zarlık suretiyle eksiltmesi 30 Eylül 1942 çarşamba saat 15 de Tophane'de
İdare merkezinde Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

Keşif bedeli (48,234,95) ve kat'î teminat (6935,24) lıradır. Şartname
her gün Komisyonunda görülebilir.

İstekillerin eksiltme tarihinden iki gün evvel bir istida ile Umum Mü-
dürlüğe müracaatla en az 50 bin liralık bu gibi inşaat yaptıkları dair evrak
ibraz ederek alacakları ehliyet ve sikası ve kanunun taraf ettiği vesakile
birlikte Komisyonla gelmeleri. (10342)

Kütahya vilâyetinden:

Vilâyet merkezindeki meleklet hastahanesi için alınacak ilaç ve âlatı
tubbyelin ihalesi günü talip çıkmadığından eksiltme müddeti 10 gün uzatılmıştır.

1 — İlaçların muhammen bedeli 3800 lira ve mukavakat teminatı 285
lıradır.

2 — Âlatıubbyelin muhammen bedeli 1966,5 lira ve mukavakat teminatı
147,5 lıradır.

3 — Eksiltme 29/9/1942 tarihli salı günü saat 15 de vilâyet daimi en-
cümneni huzurunda yapılacaktır.

4 — İlaç ve âlatıubbyelin cins ve miktarını gösteren listeleri ile şart-
namesi İstanbul vilâyeti Şihhat ve İctimal Muavenet müdürlüğüne gön-
derildikten istekillerin mezkûr müdürlüğe müracaatla görülecekleri gibi
vilâyet daimi en-çümneni kalemindeki dosyasında görülebilir. «10387»

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

1 — Kadıköyünde Cafer ağa mahallesinde bir tarafı Mühürdar Kara-
kolhanesi sokağı diğer tarafı Cihan Serasker sokağında ve köşe başında
kâin eski 6 yeni 37 kapı numaralı bermucibi senet «529» metre murabba
saha içinde ahşap ev ve müstamlâkâtın mülkiyeti satın almak üzere ma-
taviz «22022» lira muhammen bedelle ve kapalı zarf usulü ile müzayedeye
çıkarılmıştır. İhalesi 5/10/1942 pazartesi saat 15 de Kadıköy Vakıflar Müdürlüğünde
icra kılınacaktır.

2 — Arttırmaya girmek isteyenlerin «1651» lira «65» kuruş mukavakat tem-
minat akçesini Kadıköy Vakıflar Müdürlüğü veznesine teslim etmelidirler.

3 — Teklif mektupları 1 inci maddede yazılı saatten bir saat evveline
kadar arttırmaya Komisyonuna verilmiş olacaktır.

4 — Posta ile gönderilen mektupların da aynı saate kadar Komisyonla
gelmiş olması şart olup geçikmeden Vakıflar İdaresi meşul olmuştur.

5 — Diş ve iç zarfların tarafı veçhile tanzim ve kapatılmış olması lâzım-
dır. «10010»

Ankara Polis Enstitüsü Müdürlüğünden:

Cins	Miktarı	Fiyatı		Tutarı	İk teminatı
		Kilo	Lira Kr.		
Nohut	2000	45	900 00		
Bulgur	1000	40	400 00		
Pirinç	5000	1 00	5000 00		
Pirinç	100	1 00	110 00		
Kuru fasulye	3500	40	1400 00		
Yeşil mercimek	200	40	80 00		
Kırmızı mercimek	1000	50	500 00		
			6390	630 00	29/9/1942 15

1 — Ankara polis enstitüsünün 942 mali yılı ihtiyacı olan yukarıda cins
ve miktarları ve muhammen fiyatları ile ihale günü yazılı yedi kalem kuru
erzak kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Kapalı zarf eksiltmesi polis enstitüsü binasında mütecekkil komis-
yon huzurunda yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girecekler 1942 mali yılı için Ticaret Odasından alacak-
ları ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerine göre ellerinde bulunan
belgelerle birlikte ticarethane adına buluncaklarını noterlikten musaddak
vekâletname ibraz etmeleri lâzımdır.

4 — Teklif mektupları ile teminat makbuz veya mektubunu vesali evrak-
ları havi usulü dairesinde verilmesi lâzımgelen kapalı zarfların ihale sa-
tinden bir saat evvel Komisyonla teslim etmeleri lâzımdır.

5 — Eksiltme şartnamesini görmek isteyenlerin her gün Ankara polis
enstitüsü muhasebesine müracaatları. (7928) (10011)

Galatasaray Lisesi Alım satım komisyonu

reisliğinden:

Beher aylığı

Lira	Lira K.
70	41,70

Galatasaray lisesi merkez ve şubelerinin 1/Tegrinlevvel/1942 den 31/May-
yıs/1943 e kadar toplanacak olan yemek artıkları 5/İktisat/1942 pazartesi
günü saat 15 de Beyoğlu İstiklal caddesi 340 No. da toplanacak Komisyon-
da açık arttırma yapılacaktır. İstekillerin teminat makbuzlarıyla Komisyo-
na gelmeleri. Şartname lisededir. «10182»

Yapı ve imar işleri ilanı

Nafia Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: İstanbulda Beyazıtta Zeynep hanım köşkü
yerinde yapılacak Fen ve Edebiyat Fakültesi birinci kısım inşaatıdır.

Keşif bedeli 845970 lira 60 kuruştur.

2 — Eksiltme 2/10/1942 cuma günü saat 15 de Nafia Vekâleti Yapı ve
İmar İşleri Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak «42,30» kırk iki lira
ötüz kuruş bedel mukabilinde Ankara'da Yapı ve İmar İşleri Reisliğinden ve
İstanbulda Nafia Müdürlüğünden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için istekillerin usulü dairesinde «37588,82»
ötüz yedi bin beş yüz seksen sekiz lira seksen iki kuruşluk mukavakat temin-
atı vermeleri ve Nafia Vekâletinden bu iş için alınmış ehliyet vesikası ibraz
etmeleri lâzımdır.

İhtiva vesikası almak için istekillerin eksiltme tarihinden en az tatlı gün-
leri hariç üç gün evvel bir istida ile Nafia Vekâletine müracaat etmeleri ve
dilekçelerine en az bir kalemde bu işe benzer «400,000» liralık bir iş yaptığını
dair iş yaptıkları idarelerden alınmış vesika raprt etmeleri muktedirdir.

5 — İstekillerin teklif mektuplarını ihale günü olan 2/10/1942 cuma günü
saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Eksiltme Komisyonu Reisliğine ver-
meleri lâzımdır.

Postada olacak teklifler kabul edilmez. «7991» «10097»

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme

Umum idaresi İlanları

Muhammed zbedeli 2825 (iki bin altı yüz yirmi beş) lira olan muhtelif
renk ve ebatla 7000 (yedı bin) Kg. Toprak toz boya (8/ I inci tegrin/ 942)
pazartesi günü saat (14,30) on beş buğukta Haydarpaşada Gar binası dahil-
indeki Komisyon tarafında kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 196 (yüz doksan altı) lira (88) seksen seks
kuruşluk mukavakat teminat ve kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini
muhtevli zarflarını aynı gün saat (14,30) on dört buğukta kadar Komisyon
Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnamlar Komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır.
(10153)

Qürülen Hıyım Üzerine 25/9/1942 tarihli cuma gününden itibaren aşağı-
daki bahliye katılan hissalarda yazılı olan istasyonlar arasında işlemiye-
cektir. Arzu edenlerin istasyonlardan zabat alabilecekleri ilân olunur.
(10340)

Tren No. s	
24	İstanbul - K. Çekmece
26	K. Çekmece - İstanbul
28	Yeşilköy - K. Çekmece
30	
32	
34	
36	
38	
40	
42	
44	
46	
48	
50	
52	
54	
56	
58	
60	
62	
64	
66	
68	
70	
72	
74	
76	
78	
80	
82	
84	
86	
88	
90	
92	
94	
96	
98	
100	

Sivas Vilâyet Daimi Encümeninden

1 — Kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulan iş:
Sivas merkezinde Vilâyet matbaası binasının üst kısmına yapılacak olan
hususî idare binası inşaatıdır. Bu işin keşif bedeli 21631 lira 30 kuruştur.

2 — Eksiltme 3/10/1942 tarihinde müsadif perşembe günü saat 15 de Sivas
hükümet binası içinde Vilâyet Daimi Encümeninde yapılacaktır.

3 — Bu işe ait evrak günüdür: Keşif hülâsası, flat bordosu, proje, Yapı
İşleri umumî fenni şartnamesi, Bayındırlık İşleri Genel şartnamesi ve mu-
kavele projestir. İsteyenler bu evrakı her gün Nafia Müdürlüğünde teklif
edebilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için taliplerin 1623 liralık mukavakat teminatı
Sivas Hususî Muhasebe veznesine yatırdıkları dair makbuzunu veya bu
mikdarda gayanı kabul mektubunu ve 942 yılına ait Ticaret vesikası ile
eksiltme gününden en az üç gün evvel Sivas Valiliğine mümasil işleri mu-
vaffakiyetle basarıdıkları dair referanslarla birlikte müracaatla alacak-
ları ehliyet vesikası ile teklif mektubu zarfı birlikte dış zarfa koymaları ve
keşif dosyalarını teklif ve imza etmiş bulunmaları lâzımdır.

5 — Teklif mektuplarına ait iç ve dış zarfların ve vesakilerin dördüncü
maddede hükümlerine ve kanunî tariflere uygun bulunması lâzımdır. Postada
vakı gecikmeler kabul edilmez.

6 — İstekillerin teklif mektuplarını 2 inci maddede yazılı tarihte saat
14 e kadar Encümen Reisliğine makbuz mukabilinde tevdi etmeleri ilân
olunur. «10141»

Haydarpaşa lisesi alım satım komisyonundan:

Haydarpaşa lisesinin 4778 lira keşif bedelli tarasasında yapılacak tecriit
iş açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 6/10/1942 salı günü saat 15 de Beyoğlu, İstiklal caddesi Karlı-
man mağazası karşısında lisesi muhasebeciliği binasında yapılacaktır.

Eksiltme genel, hususî ve fenni şartnamları ve keşif hülâsası ile buna
müteferri diğer evrak mektepte görülebilir.

Mukavakat teminat 350 lıradır.

İstekillerin en az bir taahhütte 3000 liralık bu işe benzer iş yaptığını
dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetinde
müracaatla eksiltme tarihinden tatlı günleri hariç 3 gün evvel alınmış eh-
liyet ve 1942 yılına ait ticaret odası vesikaları ile gelmeleri. «10220»

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma

Komisyonundan:

Mektebinin bu Laboratuvarı hazinesi inşaatı açık eksilt-
meye konulmuştur. Muhammed bedli 9903,37 ve ilk teminat 743 lıradır.
Eksiltme 6/10/1942 tarihinde ve saat 11,30 da yapılacaktır. Fazla malûmat
için mektebe müracaat. «10187»

Kabataş Erkek lisesi satın alma komisyonundan:

Okulumuz pansiyonunun 17 kaleminden ibaret 3979 lira 25 kuruş muham-
men bedelli camıyar yıkama işinin 25/9/1942 cuma günü saat 14 te Beyoğlu
İstiklal caddesi İstanbul Lisesi Muhasebeciliğinde eksiltmesi yapılacaktır.
İk teminat 298 lira 45 kuruştur. İstekillerin müracaatları. (9775)

Gümrük muhafaza genel komutanlığı satın alma

komisyonundan:

Dairemizce satılğa çıkarılan 11 kalem 500 parçayı geçen kullanılmış
caket, ayakkabı ve teferriatının 26/9/1942 cumartesi günü saat 10 da arttır-
ma suretiyle pazarlığı yapılacaktır.

Mevcut eşya Galata eski Gümrük sokaktaki Levazım Amirliği anbarında
görülebilir. İstekillerin Galata - Mühane caddesi No. 54 dairedeki kom-
isyonla gelmeleri. (10344)

İstanbul Mahrukat Ofisi umum müdürlüğünden

1 — Ayazpaşa Vakıf ormanlarında istihsal edilecek kömürü imal ve
İstanbul nakli için verilen fatı haddi lâyıkında görülmüştüğünden katı
ihalenin 26/9/1942 cuma günü saat 11 de yapılacakından taliplerin teminat
akçesi olan 20 bin lira ile müracaatları ilân olunur. (3)

İstanbul jandarma satınalma komisyonundan

İstanbul J. Eyya anbarında bulunan «75» adet mahrutî cadırı tamiri
iş 1/10/1942 perşembe günü saat 15 de İstanbul Taksimde J. Sa. Al. Komis-
yonumuzda açık eksiltme ile ihale edilecektir. Tamire ald muhammen bed-
el «3815» lira olup mukavakat teminat «286» lira «13» kuruştur.

Çadırar her gün İstanbul Demirkapıda J. eyya levazım anbarında gö-
rülür. Şartnamesi parasız Komisyonumuzdan alınır.

İstekillerin kanunen ibraz leabeden vesikaları ve teminat mektup ve-
ya makbuzlarıyla eksiltme gün ve saatinde Komisyonumuza gelmeleri. «9993»

Yüksek ziraat enstitüsüne talebe

kayıtlar ve kabul şartları

Yüksek Ziraat enstitüsünün ziraat, orman, veteriner fakültelerine para-
sız yatılı, paralı yatılı, yatısız talebe alınacaktır. İstekillerin 30 Eylül 1942
akşamına kadar enstitü rektörlüğüne aşağıdaki vesikalarla müracaat et-
meleri lâzımdır.

1 — İstenilen vesikalar. A - Kendi el yazısıyla hangi fakülteye, nasıl
talebe olarak girmek istediğini bildiren bir dilekçe. E - Lise bitirme, ol-
gunluk diploması veya noterlikten tasdikli suretleri. C — Nüfus tez-
keresi. D - Aşağıdaki. E - Örneği enstitüden veya vilâyet orman, veteri-
ner, ziraat müdürlüklerinden alınacak iyi hal kâğıdı. G - Altı adet
4,5X6 fotoğrafıdır. Evrakı tam olmayan vakitinde gelmeyen pulsuz dilek-
çeler kabul edilmez.

2 — Parasız yatılı girmek isteyen talebelerin 25 yaşından büyük ol-
maması ve seçim imtihanında muvaffak olması şarttır. Seçim imtihan-
ları Ankara Yüksek Ziraat enstitüsünde, İstanbulda Sultanahmet Yüksek
Ticaret ve İktisat mektebinde aşağıdaki günlerde yapılacaktır.

7/10/1942 çarşamba saat 14,30 da türkçe kompozisyon.
8/10/1942 perşembe 8,30 da matematik (emssal iktidir).
9/10/1942 perşembe saat 14,30 da yabancı dil «fransızca, almanca, in-
glizce dillerinden biri».

9/10/1942 cuma saat 8,30 da biyoloji.
10/10/1942 cuma saat 14,30 da fizik.
10/10/1942 cumartesi saat 8,30 da kimya.

2 — Paralı yatılı ve yatısız talebeler seçim imtihanına tabii değildir.
3 — Paralı yatılı talebeden tatlımüddeti hariç bir sene için üç tak-
sitle 300 lira ücret alınır. (6700) (8891)

LİMON ÇİÇEKLERİ

HASAN KOLONYASI ÇIKTI

Avrupa ve Amerikada bile emsalline tesadüf edilemeyecek derecede nefis 90 derece limon çiçekleri HASAN kolonyası büyük fedakarlıklar neticesi istihzarına muvaffak olmuştur. HASAN Deposu ve şubelerinde cep şişesi 50 - 1/16 - 80 - 1/8 150 - 1/3 300 - 1/2 475 - 1 kilo 900 kuruşa satılığa çıkarılmıştır. NESRİN Limon çiçekleri dahi çıktı.

Dr. İHSAN SAMİ BAKTERİYOLOJİ LABORATUVARI

Umumi kan tahlili, frengi ve noktalı nazarından (Wasserman ruve Kahn teamülleri) kan küreyi sayılması. Tifo ve sıtma hastalıkları teşhisi, idrar, cecirahat, balgam, kazurat ve su tahlili, ultra mikroskop, hususî aşılar istihzarı, kanda şeker, Klorür, Kollesterin miktarlarının tayini.

Divanyolu No. 113. Tel: 20981

RADYOLIN

ile sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

SARACHANEBAŞI HORHOR CADDESİNDE: HUSUSİ

Kız - Erkek
Ana - İlk

HAYRİYE LİSELERİ

Yatılı - Yatısız
Orta - Lise

Talebe kaydına devam edilmektedir. Eski talebenin taksitlerini yatırarak kayıtlarını yenilemeleri lazımdır. Müracaat: Her gün 10 dan 17 ye kadardır. Ecebi lisanı ilk sınıflardan başlar. Gündüzlü talebe mektebin hususî vesaitle nakledilir. Telefon: 20530

İSTANBUL NİŞANTAŞI - KARAKOL KARŞISINDA

ANA - İLK
ORTA - LİSE

İŞIK LİSESİ

KIZ VE ERKEK
YATILI - YATISIZ

KURULUŞ TARİHİ: 1885 - TÜRKİYE'NİN EN ESKİ HUSUSİ LİSESİDİR

Emsal arasında garattı en ehven ve şahsî menfaat beklemeyen bir ilim müessesesidir. Güzide bir talim heyetine malikdir. Önümüzdeki ders yılında Lisan tedrisatına bilhassa ehemmiyet verilecek; ders saatleri dışında hususî Lisan kursları açılacak, müziğe istidadı olan çocukların bu husustaki gelişimine de önem verilecektir. Telefon: 80879

Zayı - Fatih nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkerem ve beraberinde Fatih askerlik şubesinden verilen askerlik tezkerem kaybettim. Yenilerini alacağım dan eskisinin hükmü yoktur.
323 doğumlu Eşref oğlu Hüdal Öker

Karar hülsasıdır

İhtikâr 42/257
Millî Korunma kanununa muhalefetten Sirkeci Hamidiye caddesi Spor fotoğrafhanesi No. 48/1 fotoğrafçı Süleyman oğlu Saim hakkında İstanbul 2 nci Millî Korunma mahkemesinde cereyan eden muhakeme neticesinde suçunun fiili sabit olduğundan, Millî Korunma kanununa 32, 59/3, 63 maddeleri muvafık beş lira ağır para cezası ödenmesine ve 15 gün müddetle de dükkânının kapatılmasına ve hüküm katilistiğinde ücreti suçluyla alt olmak üzere karar hülsasının Akşam gazetesinde neşredilmesine 30/5/942 tarihinde karar verildi.
(10293)

Karar hülsasıdır

İhtikâr 42/1302
Millî korunma kanununa muhalefetten Tophane Necati bey cad. Gece kusu 8, 18 numarada suçlu muğul Mehmet oğlu Sehlî hakkında as. 2 nci ceza mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde suçunun fiili sabit olduğundan Millî korunma kanununun 59/332/1 maddeleri muvafık 5 lira ağır para cezası ödenmesine 7 gün müddetle de dükkânının kapatılmasına ve hüküm katilistiğinde ücreti suçluyla alt olmak üzere karar hülsasının Akşam gazetesinde neşredilmesine 9/2/942 tarihinde karar verildi. (10312)

Zayı - İstanbul İran baş konsolosluğundan almış olduğum 2994 sayılı nüfus cüzdanımı zayı ettim, yenisini alacağım dan eskisinin hükmü yoktur.
Hasan Padar

Bir kız çocuk alınacak

Yazihanede orta hizmetli görüp satışa da alıstırılacak 12 - 14 yaşlarında bir kız çocuk alınacaktır. Dis

Yatılı - Yatısız
Erkek - Kız
İlk - Orta - Lise
Taksimde Sıraserviler 86
Hususiyetleri: Yabancı diller öğretilmesine ehemmiyet vermek, talebesinin sıhhat ve inzibatla yakından ilgilenmektir. Tel: 41159

Yeni Kolej

ELİŞLERİ No. 11 VENEDİK İGNESİ

Bugün çıktı

Elışlerinin 11 inci sayısını teşkil eden VENEDİK İGNESİ, üç renkli, Orjinal bir kapak içinde, bu klâsik ve güzel işin bütün tarihini, tarifini, inceliklerini, işleniş tarzını gösteren bir kitap düzeni halinde çıktı. Bu işle yapılan işlerin en güzelini, örtüleri, yastıkları ve büyük bir örnek paftasını havidir. Yalnız 30 kuruş.
Türkiye Yayınevi Ankara Cad. No. 38 İstanbul

MAKSİM

SALONUNDA
RAMAZANA MAHSUS BÜYÜK PROGRAM
ve memleketimizin tanınmış sanatçıları tarafından oynanan
MAHMUD YESARININ YAZDIĞI
MODERN KIZLAR

60 kişilik büyük revü. Büyük bir muvaffakiyetle devam ediyor.
DİKKAT: Temsilden sonra her tarafa vesaltı nakliye vardır.
27 Eylül pazar gününden itibaren her pazar saat 16 dan 18,30 a kadar tam programla
İÇKİSİZ REVÜ MATİNESİ
Telefon: 42633

İstanbul Ticaret ve zahire borsasından:

Borsa mübayaacılarından Server Kâmil Kurdoğlu vefat etmiş olduğundan Borsa muamelâtından dolayı kendisi ile bir ihtilâfı olanların ilân tarihinden itibaren on gün içinde yazı ile Borsaya müracaatları ilân olunur.

İstanbul C. Müddei umumiliğinden:

İstanbul ceza ve tevkif evine aid süt, yoğurt ve et eksiltilmesi 25/9/942 günü tera edileceği 22/9/942 günkü gazetelerde yazılı olmadığı görüldüğünden yukarıda yazılı ihtiyaçların eksiltilmesi 25/9/942 günü saat 15 de yapılacağı tavzihan ilân olunur.
«10400»

öksüzler. KATPAN HAKKI EKREM

YENİ MAÇ

Cuma günleri çıkar haftalık spor ve atıcılık mecmuası

25 Eylül 942 Cuma günü müvezzilerden arayınız.

Yeni Maç okuyucularına Ankara sonbahar at koşuları müsterek bahislerine iştiraki en emin bir şekilde temin etmiştir.

Tafsilât cuma günü çıkacak ilk sayısındadır.

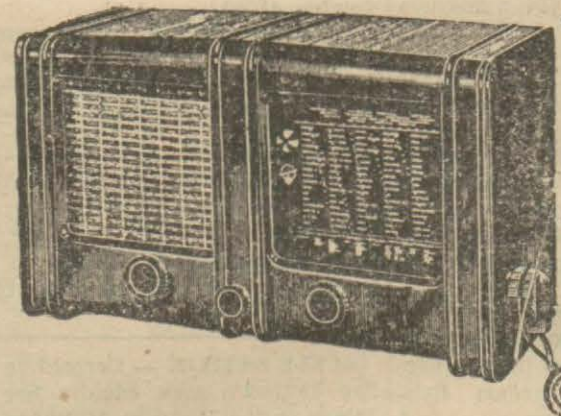

BLAUPUNKT

RADYOLARI

1943

MODELLERİNİ DİNLEYİNİZ

NIJAD SERVEN
Y. MÜHENDİS
GALATA
KARAKÖY PALAS

Resmî dairelerin nazarı dikkatine:

Evvelce mevcut ve Maarif Cemiyeti ile birlikte hareket eden (Resmî ilânlar T. L. Ş.) tasfiye haline girmiş bulunmaktadır. Bundan sonra gazetemizde neşredilecek Resmî ilânlar 16/9/942 tarihinde yeniden teşekkül ederek işe başlayan

Türk Basın Birliği Resmî ilânlar Kollektif Şirketi

tarafından idare edilecek tir.

Gazetemizin bundan evvel ilân neşrine vasıtalık eden şirket ve teşekküllerle hiç bir alakası kalmadığından bundan böyle ilânlarımızı; aynı fiat ve şartlar dahilinde İstanbulda

Ankara caddesinde Kaya Hanında Türk Basın Birliği Resmî ilânlar Kollektif Şirketi

merkezine yollamanızı ve bedellerini de aynı adrese göndermenizi rica ederiz.

DAKTILO ARANIYOR

Büroda Kasiyer ve Daktilo olarak çalışmak üzere Fransızca mükemmel bilen bir Türk bayana ihtiyaç vardır. Kefalet verilmesi şarttır. Taliplerin Yeni Postane karşısında Mimar Vedat caddesi numara 26 ya müracaatları.

Sayın müşterilerimize:

Mevsimlik KÜRK, MANTO ve ELBİSE modellerimiz gelmiştir. Siparişlerinizi yapmadan evvel atelyemizi ziyaretiniz menfaatiniz içindir.

TERZİ ve KÜRKÇÜ SAADET